

Szmoking a sivatagban

(007-ünk a 4. oldalon)

Füredi villák sebei

(Árnyképek a 3. oldalon)

„Kürtöljék világgá azt a disznóságot, ami nálunk folyik”

NDK-sok még innen a harmadik határon

Az „Ifjú gárda” a szabadságba készül Csillebércről

A Magyarországról Ausztrián át az NSZK-ba igyekvő NDK állampolgárok száma, az augusztus 19-i „lavinászerű szökéshullám” és az augusztus 21-i fegyveres baleset után is tovább növekszik. A tömegesen, továbbutazási szándékkal hazánkba érkezőket augusztus 21. óta a Csillebérci Úttörőtáborban helyezik el, a Magyar Vöröskereszt és a Máltai Lovagrend vendégeként.

A Moszkva téren háztársasok NDK-s fiú magyarazza gesztikulálva, hova igyekszik. Nem értik. Segítő szándékkal lépek oda hozzá. — „ins Lager”. Többet ő maga sem tud. Kérem őt, jöjjön velem. Megriad. Elmondom neki, hogy magam is oda igyekszem. Mutatom neki az emblémát is, amit a Vöröskeresztől kaptam. Elindulunk a 21-es busszal, a Normafa irányába. — Transzit utas vagy? — kérdem. Nem, nem, csak a barátját keresi, hogy megtudjon tőle egy balatonfüredi címet. Jó — hagyom rá. Szótlanul bámulunk ki az ablakon. Az Istenhegyi úti megállóban barátom — se szó, se beszéd — leugrik a buszról és eltűnik. A Normafánál már egész csoport várakozik a 90-es buszra. NDK-sok ők is. Szándékuk egyértelmű, nyílt (igaz nem tudhatják, hogy a társaságból más is érti nyelvéket.) A Konkoly Thege úti megállóhoz már együtt érkezünk. — Segíthetek? — kérdem. Igen. Köszönik. Először a Partizán altáborba irányítanak. A csoportban két apró gyermek is van, nagyon barátságosak. Fogják a kezem. Odaérve tudjuk meg, hogy az altábor megtelt. Egy korosabb magyar hölgy szerint az Ifjú Gárda altáborban még van hely. Odamegyünk. Egy hatalmas sárga konténeren felirat: segítségadás. Előtte 2—3 ember. A Magyar Vöröskereszt képviselőjét emblémájáról felismerem. Készséggel irányít Kovács Andrásához, aki magyar részről a tábor vezetője. Elmondom neki a jöveteleink célját, s egyben interjúra is kérem.

A csoport eligazítása után — (K. A. kiválóan beszél német nyelven) szabadkozva mondja el, hogy ők nem zárkóznak el a sajtótól, annak nyilvánossága elől, de sokat nem mondhat, miután ő csak ma, 24-én lépett szolgálatba. Jó

tíz lépésnyire egy úr német nyelven magyaráz fennhangon. Megszólítom.

— A DÁTUM szabadelvű politikai napilap munkatársa vagyok, tudna nekem segíteni? — Készséggel, ha igazolni tudja magát.

Átadom az igazolványomat, s a DÁTUM egy friss számát. — Rendben — várjak 15—20 percet, és nyilatkozik. A nyakamba lógó fényképezőgépre mutat.

— Ez tilos!

— Csak a környéket!?!
Azt sem. Hagyom, ám a gépem feltűnés nélkül kattog. Egy bőszi úriember rámront, hogy azonnal tegyem el! De hát én... Rájött a turpisságra.

— Várjon — szól oda újdonsült ismerősöm. Odaát fotózhat, az a máltaiak „felségterülete”. Megvárom. Átsétálunk a másik térre.

— Én már révbem vagyok. Megvannak a továbbutazás-

Engem nyugodtan fotózhat...

hoz szükséges papírjaim — kezdi előzékeny.

— Ön is menekült?
— Igen, július 5-én érkeztem. Osztrák kapcsolataimnak köszönhetem, hogy nálam minden rendben. Dietrich Graf von Brühl is személyesen ismerem. (Az NSZK bécsi nagykövete! A szerző.)

— Megtudhatom mi készítette az NDK elhagyására?

— Blöd kérdés. Honeckert mindenki ismeri. Az ottani helyzetet is. Uram, 30 évig élttem feszültségben, azután beadtam a kivándorlási kérelmet. Pedig az apám kommunista volt, és engem is abban a szellemben nevelt. Járt már az NDK-ban? Akkor tudhatja, hogy a legegyszerűbb szabadságjogokat sem bírtuk. Az emberek belefásultak a sorbanlásba is. Ha látná, mi folyik az üzemekben. Hát nekem elegendő volt. Beadtam. De három év után sem kaptam választ. Ez év januárjában újra megpróbáltam. Behívtak. Próbáltak lebeszélni. Azután csönd. Július 5-én léptem át a magyar határt, azt ne kérdezze, milyen csatornákon jutottam kiutazási engedélyhez. Azóta a Máltai Lovagrend vendége vagyok. Segítem munkájukat, megnyugtatom az újonnan érkezőket.

— Megbocsát, itt ez a bőszi úr — a nevét sem hajlandó megmondani — megtiltotta, hogy kérdezősködjem. Fotóznom sem szabad. Közbenjárna a magam és a lapom érdekében?

folytatás a 2. oldalon

...minket csak hátulról

Vadászszakmány — nemcsak vadászoknak**Reflektoros vadászat a senkiföldjén?**

„Úgy töltögettük a puskáikat, mint valaha a grófokét...”

Szóval kié is az a senkiföldje? Senkié? Mindenkié? Valakié? Azokról a törvénytörő módon elcsalt területekről van szó, melyeken eddig az Egyetértés Vadásztársaság tagjai vadásztak. D mint tudjuk, e társaság idén tavasszal megszűnt, az országban egyetlen — úgy mond — kormányterületet tartanak fent elsősorban reprezentációs vadászatokra.

Beődök Bertalan, a decsi vadásztársaság tagja, aki harminc esztendőn át vadászmester volt, a következőket mondja:

— Valóban törvénytörő módon csatoltak el annak idején — de a közelmúltban is! — területeket, melyeket a vadásztársaságok béreltek, de a kezelők és a használók nagyobb részt a termelőszövetkezetek, kisebb részt pedig az erdő- és vadgazdaságok voltak. A területek egy része pedig magántulajdonra került. A területek elcsatolásába nem egyeztünk bele. Ezen ügyek nagyobb része 1967-ben bonyolódott le. Hiába adtunk hangot nemtetszésünknek, hiába jegeztük meg észrevételeinket a szerződésen, az annyi volt...

— Nem fellebbezték meg a döntéseket?

— Dehogynem. A megyei tanács a teljesen világos és egyértelmű ügyekben vagy semleges álláspontot képviselt, vagy egyszerűen elutasította a kérésünket. Olyankor fellebbeztünk a MÉM-hez. Akkor többször történt területbejárás a vitás felek részéről. S mi lett az eredmény? Elutasítás, vagy még újabb területeket is elvettek tőlünk.

„A Kis-Dunától déli irányba induló Szarvasfoki (Cigány) árok északi irányú töréspontjái pedig merőlegesen az É—D-i irányú földútig. Ez utóbbi határszakaszt a Gemenci Állami Erdő- és Vadgazdaság köteles feltűnően megjelölni. Egyidejűleg a decsi vadásztársaságnak ugyanezen határozat ellen benyújtott fellebbezését elutasítom. Fenti határozatom ellen további fellebbezésnek helye nincs.” Az idézet a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium 1984-ben kelt határozatából való, és újabb terület elcsatolásáról szól. Az indoklásban egyebek között ez olvasható: „Az eljárás során

megállapítottam, hogy a Decsi vadásztársaság törvénytörő módon járt el, amikor a vitás határszakaszon a lesvadászatra szolgáló létesítményeket a határvonalától számított 300 m-ben belül helyezte el, megszegve a 30/1970/XII.24./MÉM sz. rendelet 26 § 6. pontjában előírtakat és ezzel állandó balesetveszélyes helyzetet teremtett.”

— A mi magaseinket annak idején az előírásnak megfelelő 300 méteres távolságra helyeztük el — mondja Beődök Bertalan. — De azóta már kétszer vettek el területet, így a határszélre kerültek a magasek. Tehetünk mi erről? Amúgy veszélyhelyzet nem állhat elő, mert a mi vadásztainknak van beírókönyvük, tehát mindenki tudja, hogy ki hol tartózkodik az adott időben. Baleset csak akkor fordulhat elő, ha a szomszéd a kerítésen kívül jelenik meg, mert ugye arról nem tudhatnak a vadásztársaságok tagjai. Persze, mindkét fél természetesen betartja, hogy a másik területe felé nem lő.

folytatás 3. oldalon

Elvtárs nem vész el, csak átalakul**Téglák és békák****Varsói tudósítónktól**

„2% jól él, a bibi csak az, hogyan kerülünk be abba a két százalékba!”

(Czesław Miłosz: A hatalom megszerzése)

A Szolidaritás hetilapjának hasábjain 1981-ben nagy feltűnést keltett Krzysztof Czapanski két részben publikált, feltáró és analízáló, „Kiváltságok” című cikke. Az országot kormányzó uralkodó elit privilégiumait vette szemügyre benne a szerző. Pellengérre állította a kiemelt fizetéseket és speciális juttatásokat, a fillérékért biztosított világszínvonalú, luxus életkörülményeket, a kiváltságok egész vérforraló sorozatát.

Napjainkban, amikor a lengyel lapok hasábjain mindinkább előtérbe kerül a gazdaság átszervezésének kérdése, egyre többet olvashatunk a nomenklatúra tagjainak „földhöz jutásáról”. Az elmúlt évek viszonyaihoz képest szabadabb, bár az 1981. júliusa óta jelentéktelen változtatásokkal érvényben lévő cenzúra-törvény miatt jelenleg a magyarnál korlátozottabb lengyel sajtó szenvedélyes kíváncsisága és a hivatalosan is meghirdetett „glasznosztj”

előtt mind nehezebb megőrizni a régi jó kiváltságokat. Ezért aztán, addig, míg megvannak, a hatalom emberei itt is igyekeznek biztosítani maguknak egy darabot abból a társadalmi vagyonyból, amelyet eddig intézőként kezeltek. Hiszen egy intézőt le lehet váltani — egy „önálló” termelési egység tulajdonosát már nem; ő legfeljebb csődbe mehet. Ami — mint tudjuk — nem jelenti azt,

folytatás a 2. oldalon

Téglák és békák

Varsói tudósítónktól

folytatás az 1. oldalról

hogy okvetlenül el is szegényednek.

Krzysztof Czabanski nyolc éve írt cikkéhez tíz-tizenkét évvel ezelőtt gyűjtötte az anyagot. Feltárásából kiderül, hogy a nomenklatura legkörültekintőbb emberei már akkoriban is igyekeztek tartósabb anyagi háttérrel biztosítani maguknak, mint amilyet (ki lehet vele igazán tisztában, ha nem ők?) a párhatalom, gyakran egyik pillanatról a másikra megszűnő kiváltságai nyújtottak.

„A kormányzó csoport tagjai és az őket kiszolgáló apparátus — írja Czabanski — további jövedelmekre tehetnek szert különféle, a magánszektorban működő termelő illetve szolgáltató egységek tulajdonosai-ként vagy részvénytársasági formában működő vállalatok részvényeseiként. Ennek a csoportnak a tagjai el tudják intézni a hatalom berkeiben azt is, hogy bizonyos magáncégek monopóliumot kapjanak egyes árucikkek gyártására, forgalmazására, bizonyos szolgáltatások végzésére, vagy akár kizárólagos jogot kereskedelmi kapcsolatok fenntartására külföldi partnerekkel. Mindezen komoly jövedelmi forrásokat biztosít a kiválasztott szemé-

lyeknek. S hogy a komoly jövedelem után ne kelljen komoly adót fizetni, a nomenklatura elitjének jövedelmeit államtitokként kezelik. Sem az adóhivatal, sem a Központi Statisztikai Hivatal nem vezet erről nyilvánvalóan. Ha nagy ritkán mégis hiba csúszik a titokosságba és netán mintegy automatikusan kivetnek valaki fejére adót, a Vajdasági Pártbizottság beavatkozása azonnal leállíthatja az ügyet.”

Az 1981. december 13-án bevezetett szükségállapot a nyilvánosságának háborús cenzúrával egyenértékű visszahívását eredményezte, s így a Szolidaritás legális működésének idején kikezdett előjogok ügye is lekerült a napirendről. Annál is inkább, mert a nomenklatura kompromitált tagjai helyébe jobbra a társadalom előtt ismeretlen főtisztek léptek, akiknek személyét szigorú katonai titoktartás vasfüggönye is védte. Pénzforgalomra és devizára azonban a katonai rezsim vezette gazdaságnak is szüksége volt, s mivel az államadósságok visszafizetésének elnapolása, átütemezése is nehézségbe ütközött — különösen 1982—83-ban — a mündéért fokozatosan civilruha viselésére váltó tábormokok és ezredesek kormánya más csator-

nákon igyekezett életet vinni a gazdaságba, illetve valutát csalogatni az országba. Ennek kapcsán többek között liberalizálták a „polóniás” cégek (lengyel származású külföldi üzletember vállalkozása hazai mazzakkal karöltve) alapítására vonatkozó előírásokat. Az intézkedés ugyan némileg fellendítette a vállalkozói szellemet, de ha bárki is naívan azt hitte, hogy cége kikerül az állami (értsd: párt) ellenőrzése alól, mélyregelesen tévedett: a polóniás üzlet igazgató tanácsába mindig fel kellett venni valakit, akit az illetékes vajdasági pártbizottság javasolt. Még akkor is, ha a „tégla” a cég szempontjából szakmailag semmire sem volt használható; ki kellett találni számára valamilyen „fal” állást. A távlatokban gondolkodó üzletember természetesen mosolyogva vállalt vont: legyen. Tisztában volt vele ugyanis, hogy ha hosszú távon fenn akar maradni vállalkozásával, akkor az általában belügyes múltú „téglat” el kell fogadnia. Ráadásul polóniás cégek alapítása és engedélyezése a vajdasági tanácsok hatáskörébe tartozott. Így aztán gyakran országos hiánycikk előállítására vállalkozó kezdeményezés bukkant meg vajdasági kiskirályok egyetlen tollvonásán. Ám

ha a vállalkozók, mint a lengyel zsargon mondja „éreztek a bluest”, és mindjárt az elején lenyelték a békát, attól még korántsem tekinthették egyszer s mindenkorra elintézetnek a dolgot. Amint a cég komolyan prosperálni kezdett s bővítésre nyílt mód, a kételtűek is szaporodtak a tényéren: egyre több „javasolt” munkaerőt kellett felvenniük, kiemelt fizetéssel

persze. A Rakowski-kormány múlt évi hivatalba lépését követően egymás után jelentek meg az állami és szövetkezeti vegyesvállalatok is: új, liberálisnak hirdetett rendeletekkel és törvényekkel próbálták kedvet csinálni hozzá a nyugati beruházóknak, és nem is sikertelenül.

Az államkapitalizmusnak titulált totális ellenőrzést a piac felett, úgy tetszik, önálló cégek veszik át. Igazság szerint ezek azonban már annyira sem önállóak, mint a békát nyelő polóniások. Általában ugyanis csak a vállalat neve változik, vezetésének személyi összetétele alig. Márpedig az eddigi gyakorlat szerint a felelős vezető posztokat a párt nomenklaturája alapján töltötték be nem okvetlenül hozzáértő, de annál megbízhatóbb elvtársakkal. S ezek az elvtársak nagyrészt a helyükön maradnak a gazdasági átalakítást követően is. Az állami vállalatok tehát tőkés jellegű társaságokká formálódnak, egyes tulajdonba kerülnek nyugati működő tőke bevonásával, ahol a lengyel vagy befektetés a társadalmi vagyont részét képezi, s mint ilyen kerül társasági tulajdonba, vagy akár privát használatba. Az átalakítási — helyeseb-

ben: átjátszási — lehetőségek skálája igen széles, a múltban vagy méginkább a közelmúltban jóváhagyott — szinte szándékosan erre a célra készült — jogszabályok alapján. Ennek a folyamatnak a méretei és a vele járó korrupció mélysége a társadalom széles körei előtt ismeretlenek.

Találgatások, pletykák özöne veszi körül a témát — biztosat nem tud senki, azon kívül, hogy a folyamat mind nagyobb részét érinti a gazdaságnak.

Mivel a „pénz beszél, kutya ugat” elve, azaz a piacgazdaság felé igyekezik az ország, „ugatásból”, azaz pusztán hatalmi szóból megélni egyre kevésbé lehet. Az eddigi pozícióból fakadó előjogokat a nyilvánosság következtében mind nehezebb biztosítani, ezért az érintettek igyekeznek átváltani azokat kézzelfogható anyagi jövedelmekre. A nomenklatura, vagyis az új osztály tagjainak jól felfogott, közös osztályérdeke ez s így erős szövetségben támogatják is egymást a zsíros vezetői pozíciók megtartásában az új körülmények közepette is.

Adam Michnik a belgrádi „NIN” hetilapnak adott nyilatkozatában azt állítja, hogy szerinte, „ha a nomenklatura emberei részvénytársaságok tagjaivá válnak, ezek egyik tulajdonosává, akkor értelemszerűen érdekelték lesznek ezeknek a társulásoknak a védelmében, s a részvénytársasági rendszer a sztálini központosítás szétzúzását jelenti. Egyszóval ez a manóver csak akkor lehet sikeres, ha a pártkáderek egy része érdekeltté válik a változásokban, ha a nomenklatura úgy érzi, hogy a reformok nem küldik őt akasztófára”.

Az ismert lengyel ellenzéki politikus véleménye itt akarva-akaratlanul, összecseng a Visszatulajdonosi liberális baloldali hangadónak szavával, akik továbbra is makacsul állítják, hogy a valódi piacnak a nomenklatura nem lehet akadály. Elgondolkodtató, hogy egyikük sem vette észre: hasonló átalakítási kísérletet végeztek már nálunk Magyarországon, szocialista jellegű piacgazdaságnak titulálva. Ennek az orwelli „newspeak”-be illő fogalomfacsarnak az eredményét kíméletlenül tükrözi hazánk mai gazdasági helyzete.

A párt tisztában lévén mély séges népszerűtlenségével, értéketlen rejtget, hogy a monolitikus politikai irányítás után a gazdasági is kicsúszik a kezéből, s akkor visszavonhatatlanul bebizonyosodik legitimitásának teljes hiánya. Ezért igyekezik végső szalmaszálként bekapaszkodni a gazdaság kisajátításában minél erősebben résztvenni, más szóval az állami tulajdon párt-magántulajdonná alakítani. Hogy egy, a marxi meghatározásban is osztályérdekű vezető, erős belső fegyverrel szokott csoport a gazdaságba épülve, az ott kialakuló konkurrenciában fellazul-e, arra csak az idő adhat biztos választ.

Egyelőre azonban mindössze két dolog biztos ezzel kapcsolatban: idő nincs, és hogy a szabad piaci működésnek alapja a független, önálló vállalat léte. Ilyenről viszont nem beszélhetünk mindaddig, amíg a vállalatvezető egy központi hatalom helytartói vagy beépített ügynökei, akármelyik országról is van szó.

Szalai Attila

„Kürtöljék világgá azt a disznóságot, ami nálunk folyik”

NDK-sok, még innen a harmadik határon

Az „Ifjú gárda” a szabadságba készül Csillebéréről

A Máltai Lovagrend sátra

folytatás az 1. oldalról

— Sajnos, ő hajthatatlan, megértheti, félti az embereket, akik maguk is nagyon félnak. Ha akar, engem lefotózzhat, meg gyorsan egy-egy fotót a környezetéről. Embert nem szabad. (Bocsásd meg drága barát, ha mégis egy-egy alak is feltűnik majd a képeken!) Belegyezttem. Ekkor újra odarohan a bős úr, és utolsó figyelmeztetésként hatalmas patáliát csap. Elteszem a gépet és felgyorsítom a beszélgetést.

— Megmondaná hibén segíthetünk?

— Önök már eddig is nagyon sokat segítettek, nagyon sokat tettek értünk. Csak hálával tartozunk, mind magam,

mind az itt lévő 150—200 ember.

— Hát a lapom, a DÁTUM?

— Kürtöljék világgá mindazt a disznóságot, ami nálunk folyik. Használják a szó hatalmát, az írás fegyverét a menekülők mellett.

— Megtérhetem. Mondja, uram, a neve és a fotója közléséhez hozzájárul?

— Készséggel. Én nem tartok semmitől. Meg azután valakinek csak szólnia kell a dolgokról.

— Köszönöm. Jó egészséget erőt és szerencsét a továbbiakhoz.

A nevét ő maga írja a noteszbe. Íme: Klaus-Peter

Mathesius, Erfurt, Thüringen. Távozóban egy vonzó, szőke lány szólít meg, hogy ő is hajlandó beszélni, ha nem a valóságos nevével szerepeltetem. Ígylát: Christine Berg (választott név!) Halle-Neustadt-ból érkezett. Bátyjának — aki Berlinben volt akkor egyetemista —, ellenzéki magatartása miatt az NDK állam maga ajánlotta fel, hogy hagyja el az országot. 1984 óta az NSZK-ban él. Nővére, a múlt esztendőben vándorolt ki. Erre 3 évet kellett várnia. Küldeményeiket az NDK cenzúrázta, a folyóiratokat tartalmuk miatt nem kaphatta meg. Testvérei még apjuk temetésére sem jöhettek haza.

Most úgy döntött, hogy végleg elhagyja ő is a hazáját. Szerencsés, mert érte Bécsig eljőnek. Eddig nővérként dolgozott. Igen sokat kellemetlenkedtek vele. Már-már szégyellnie kellett, hogy a testvérei „odaát” vannak. (Legálábbis erősen sugallták, hogy azt tegye.) Mindössze 19 éves, az ő élete igazán csak most kezdődik.

Több beszédkezdeményezésemet kísérte kudarc. A megszólítottak félelmükre hivatkoztak. Nem oldódott meg bennük a beidegzett feszültség. De talán hamarosan....

Kép és szöveg:

—r—

Egy autó, amit hamarosan elhagynak

HETI ESEMÉNYKRÓNIKA

augusztus 19—26.

Szombat: Francia hadihajók tartanak Libanon partjai felé — Kolumbiában meggyilkolják Luis Carlos Galan szenátort, elnökjelöltet, kirobban a „kábitó-szerbárók” elleni korlátlan háború — a pápa Spanyolországba érkezik — Jaruzelski a Szolidaritás jelöltjét, Tadeusz Mazowieckit jelöli a kormányfői tisztségre; összeül a LEMP KB ülése — Rafszandzsani iráni elnök elterjeszti kormánylistáját, mellőzi a „radikálisokat” — Páneurópai Píknik az osztrák-magyar határon, NDK-állampolgárok tömeges menekülése.

Vasárnap: A LEMP KB fenygető élű közleményben tudatja, hogy „veszélyesen kiéleződött a helyzet Lengyelországban” — A Török KP Bulgáriát teszi felelőssé a bulgáriai törökök meneküléséért — Jasszer Arafat Ammanban tárgyal a független palesztin államról.

Hétfő: Több ezer ember tüntet Prágában az 1968-as invázió évfordulóján; 9 magyart őrizetbe vesznek, a prágai sajtó külföldet, Magyarországot és Lengyelországot beavatkozással vádolja; hivatalos tiltakozások világszerte a csehszlovák rendőri akció ellen — Ankarában bejelentik, hogy lezárják a török-bolgár határt a bevándorlók előtt — Alois Mock osztrák külügyminiszter kijelenti, hogy Ausztria nem hajlandó megerősíteni azt a határt, amely a vasfüggöny lebontásának szimbóluma — Lech Walesa zsarolásnak minősíti a LEMP KB közleményét — a pápa a „hatá-

rok nélküli Európa” mellett emel szót Spanyolországban.

Kedd: Genfben közlést tesz Dumitru Mazilu román professzor jelentését, amely barbarizmussal vádolja a román vezetést — Ceausescu a román nemzeti ünnep előestéjén az önére támaszkodást javasolja a kis országoknak — Kohl kancellár köszönetét fejezi ki Magyarországnak az NDK-menekülők ügyében tanúsított együttműködésért — Volker Rühe a CDU új kijelölt főtűkára.

Szerda: — milliókat megmozgató tiltakozás a Baltikumon a Molotov-Ribbentrop paktum 50. évfordulóján; egyre jobban kétségbe vonják a Baltikum feletti szovjet legitimitást — a lengyel Szejm elítéli a paktumot — az újvidéki Magyar Szó keményen támadja a „biológiai, társadalmilag előregedett” csehszlovák vezetést.

Csütörtök: A Szejm jóváhagyja Mazowiecki kormányfői megbízatását — az NDK cáfolja, hogy utazási korlátozásokat léptetett volna érvénybe Magyarországgal szemben — a pápa szovjet megbízottal találkozott — Kohl megint köszönetet mond a magyar kormánynak az NDK menekültek ügyében — Prágában mindenképpen szabadon engednek, két magyar kivételével.

Péntek: A csehszlovák sajtó ismét támadja Magyarországot — riadó készültségbe helyezik a panamai hadsereget — A VSZ „fanyalgyva” üdvözli a lengyel kormányfőt.

Reflektoros vadászat a senkiföldjén?

„Ügy töltögettük a puskáikat, mint valaha a grófokét...”

folytatás az 1. oldalról

Világosan bizonyítható az is, hogy a területelcsatolások ésszerűtlenül történtek. A természetes határok — dűlőutak, folyóvizek — helyett villanyoszlopszort neveztek ki határnak, vagy egyszerűen annyit mondtak, hogy „itt, keresztül”.

— *Mi a helyzet most azokkal a területekkel, melyeken korábban az Egyetértés tagjai vadásztak?*

— Semmi. Ugyanis nem rendezték még a dolgot. Mert kire szállhatott az Egyetértés területe? A volt erdőgazdasági rész az erdőgazdaságra. De a téves és a magánterületek arra, akinek azokra régebben volt szerződése, s amit annak idején jogtalanul felbontottak.

— *Ezek szerint akkor most joguk van a vadásztársaságoknak az újabb honfoglalásra?*

— Igen. Mert azóta a területek kezelőit, használóit a bérbeadásról nem kérte meg senki és a terület hovatartozásáról intézkedés nem történt.

— *Tehát ki használja ezeket a területeket?*

— Ki tudja? Én csak annyit, hogy valakik rendre folytatnak autós-reflektoros vadászatokat éjszakánként. Az intézőbizottság egy tagja és Konyecsnai Károly hivatásos vadász is látta ezt, de magam is meggyőződ-

tem róla Németh András vadászkollegámmal.

A továbbiakban arról is beszélgettünk, hogy a Gemenci Erdő- és Vadgazdaság a kerítésen kívüli részeken nem vadgazdálkodott, „soha nem hoztak ki vadat vérfrissítésre, soha nem etettek és a dúvad ellen nem mérgezték”.

Erre rákérdeztem. Bognár Mihály, a MAVOSZ Tolna megyei fővadásza is azt mondta: vadetetés és vadóvás nem történt. „A kerítésen kívülre egyetlen vadetetőt nem tettek”.

— *A vadásztársaságok egymástól függetlenül nyújtják be a terület-visszakövetelési igényüket a jogtalanul elvett területekre. Elutasítják a hatóság olyan válaszát, hogy a döntést elnapolják a vadászati törvény*

megalkotásáig — s hozzá teszi azt is Bognár Mihály, hogy álláspontja szerint ez helyes, mert a területek sorsát addig is el kell rendezni.

A további beszélgetés néhány részlete valósággal megdöbbentő volt számomra. Ugyanis Bognár Mihály „kezdő” korában úgynevezett puskatöltögető is volt. Mert az előkelőségeinket igencsak ki kellett szolgálni.

— *Ügy vadásztak, mint annak idején a grófok, hordtuk utánuk a puskákat, és töltögettük is azokat. Nekik csak löniük kellett. Ráadásul a töltényt sem ők vásárolták, hanem a gazdaságok.*

Végezetül (akkor még nem tudtam, hogy egy kérdés erejéig ismét megkeresem a főva-

— Sajnálom, de ha zebrasültet kíván, várnia kell egy kicsit...

dászt) arról érdeklődtem, csupán az összehasonlítás miatt, hogy Tolna megye vadásztársaságainak mennyi volt az elmúlt évi bevétele. (Nekik állami támogatás nem járt.)

— A vadásztársaságok összes területe mintegy háromszáz ezer hektár. A tavalyi bruttó bevétel valamivel több, mint 59 millió forint volt. Ebből a vadgazdálkodás bevétele 32 millió forintot tett ki.

A minap bejött a szekesztő-ségbe Farkas Dénes, a MAVOSZ Tolna megyei intézőbizottságának vadászmeistere. Előadta, hogy e sorozat indításakor valaki „bakot lőtt”. Ugyanis a nyílt levelet nem kellett volna közölni, azt az intézőbizottságból csak néhányan akarták. S noha a levelet ő maga írta, a közléssel mégsem ért egyet, mert a bizottságban másként egyeztek meg. „Arról volt szó, hogy előbb azt egyeztetjük az állami erdő- és vadgazdaságok vezetőivel.”

— *Most sorra reklamálnak a vadásztársaságok és a vadászok emiatt — mondja. Kérdem, hogy kik? Arra nem válaszol, végül egyetlen nevet mond a reklamáló nyolc-tíz helyett. E név pedig: Fenyves Ferenc, Fadd.*

— *Most attól félnek a vadászok, hogy a törvény változtatásával ők kimaradnak majd a vadászból — mondja végezetül, de azt is hozzáteszi, hogy azért nem árulja el a többi tiltakozó nevét, mert „nem biztos, hogy vállalják véleményüket”.*

Bognár Mihály: — *Az intézőbizottság ülésén Farkas Dénes is egyetértett a miniszternek írt nyílt levél közzétételével.*

Megalakult a Magyar Egészség Párt

A szociológiai kutatások és a statisztikai vizsgálatok kimutatták, hogy a lakosság élet- és munkakörülménye, egészségi állapota a '60-as évek második felétől fokozatosan romlik. Az egyén életörténetét befolyásoló, negatív társadalmi háttér-folyamatok jelentősége ebben a tendenciában meghatározott.

Az egészségvédelem, a szociálpolitika és a környezetvédelem elkötelezett szakértői azért jöttek össze Budapesten, augusztus 24-én, hogy keressék és megtalálják a segítségadás lehetséges módját.

Szűk körű tanácskozásra érkeztek, felelősségtudattal hangsúlyozták, hogy komplex programra van szükség, amely részletesen tárgyalja a szociálpolitikai, egészségügyi és környezetvédelmi tennivalókat. Különös tekintettel arra, hogy az elkövetkezendő időszakban tovább romlik a helyzet: nő a munkanélküliség, nem szűnik meg a nyugdíjasok, a családok és a nők nehéz helyzete.

Az idő sürget — hallottam — közös összefogásra van szükség, hogy a nemzet egészségi állapota s ezáltal hangulata ne romoljon. Mert egészséges családból lehet csak egészséges nemzet, aminek tagjai

Pintér János, az intézőbizottság propagandistája:

— *A koordinációs értekezleten Farkas Dénes is igennel voksolt a levélről, s ugyanígy foglalt állást Fenyves Ferenc is... Nem értem ezt az egészet!*

tudnak és akarnak javítani saját helyzetükön.

A tanácskozáson, a kora délutáni órákban felvetődött a Magyar Egészség Párt szükségessége. A maroknyi jószándékú, elszánt ember létre is hozta a Magyar Egészség Pártot. Feladata lesz, többek között a Józan Élet-, Egészség- és Család-védő Országos Szövetséggel párhuzamosan működve, a tennivalók rövid és hosszú távú célját meghatározni. Felvilágosító munkát végeznek majd a lakosság körében, kiterjesztik tanácsadó és érdekvédelmi szolgáltatásokat.

A jelenlévők öttagú ideiglenes intézőbizottságot választottak. Tagja: Gergely Mihály, dr. Bognár Ilona, dr. Berzsenyi László, Ötvös J. Attila és Malytán János, aki egyben szóvivő is. Előzetes elképzelések alapján legkésőbb szeptember közepéig összehívják a választmányt és kidolgozzák a végleges programot. Tevékenységüket többek között a Totál Szolgáltató Kft. is segíti. A Magyar Egészség Párt megalakulását üdvözölte dr. Leventes László is. Az érdeklődők kérdéseikkel Ötvös J. Attilát kereshetik. (2045 Törökbálint, Baross u. 2.)

Mi sem.

(Szívesen látjuk az Olvasót legközelebbi vadászatunkon is.)

V. Horváth Mária

-s-a

Jelképek és cselszövések

Egy nemrégiben a Dátumban közreadott írás az Árpád-házi Endre és Béla testvérpár legendáját emlegette fel és aktualizálta a mai politikai helyzetre. Ismeretes, hogy a legenda szerint a koronát viselő és testvére féltékeny, annak erejét sejtve gyanakvó Endre királyt akarta ugrasztani a nyulat a bokorból és nagy álságosan egy látszólag nyájas kérdéssel kívánta Béla öccsét próbára tenni. Elhatározta, hogy a még nem király, (de majdan: igen!) ifjúnak választásra kínálja az uralkodói sátorban egyként asztalra helyezett kardot és koronát; ha az az előbbi választja, úgy azzal életét és a vezérletet is választja, de egyszerűen a fivéréig volt s ezután is folytatandó hatalmában való nem szereptelen, de engedelmes betagolódást is; ha netalántán utóbbit, a koronát vagyis a szuverén hatalmat választaná, úgy a cselszövésként ármányos logikája alapján egyben a halált is választaná, hisz a király függöny mögött lappangó orgyilkos bérencei azonnal rátörnének és végeznének vele.

Ismerjük — és ilyen-olyan áttolásokkal a mára is értelmezhetjük — a legenda folytatását. Az úgy szól, hogy a fiatal Bélát szerető szolgálattelők egyike figyelmeztette az ifjú királyfit, fölárta előtte a cselszövésként dramaturgiáját és koreográfiáját. A király sátrában zajló jelenet sor legfeszültebb pillanataiban a háttérben lap-

pangó orgyilkos egy óvatlan mozdulata meglebbentvén a függőnyt a figyelmes Béla szemében megerősítette a szolgálattelévő által elmondottakat és jelek és óvó szavak nyomán az ifjú volt elég bölcs a kardot választani.

Tehát erős, nagyjövőjű, de az adott történelmi pillanatban kiszolgáltatott; törekvéseink igaz megmutatása esetén: halál fia. A kompromisszumot választja.

Am bizonyos-e számára egy ilyen koronaelszalasztó órán a majdan mégis főhatalmat hozó, újra visszatérő alkalom? E sorstól kegyes új-, még egy-, s végül sikert hozó alkalom meg szokott-e ismétlődni az így-úgy analóg történelmi helyzetben? A történelmi analógiák és aktualizálások nem terhesek-e vészteljes illúzióktól? Béla — akkoriban a jövő — egykor mégis király lett. Am nem véletlenül-e? S nem lehetséges-e, hogy már az első alkalommal, a jelképes választás király-sátorbeli órájában királlyá lehetett volna, nem kockáztatva küldetése elvetelésének lehetőségét? Nem lehetséges-e, hogy a király terveze meg, szolgálattelévőtől és függönylibbenestől a jelenet teljes koreográfiáját? Avagy nem lehetséges-e, hogy éppen egy Talleyrand-lelkű szolgálattelévő szerette volna továbbra is a trónon látni a talán már elgyengült, a hatalom megtartása vagy elvesztése iránt akár már közömbössé is vált Endrét, s e szolgálattelévő

volt e szép jelenetsorral a gyanakvó és döntés manipulálásának nagy dramaturgia?

A bölcs óvatosság és az esélyszalasztó opportunizmus vagy más oldalról a bátor kockázatvállalás és az ostoba vakmerőség hogyan, mi módon is választható szíjjel a mai Magyarország nagy politikai szomorújátékában?

—lozsi—

Újra szabadok a szerzetesrendek

Az Elnöki Tanács által most elfogadott törvényerejű rendelet értelmében a szerzetesrendek megalakulása természetes jog. Bejelentés alapján a művelődési miniszter veszi nyilván tartásba az új rendeket — mondta az MTI munkatársának érdeklődésére Sarkadi Nagy Barna miniszterhelyettes, a Minisztertanács egyházpolitikai titkárságának vezetője. Hozzátette: a bejegyzés hasonlóképp történik, mint az egyesületek esetében.

A miniszterhelyettes emlékeztetett arra, hogy 1950-ben az Elnöki Tanács törvényerejű rendelettel korlátozta a szerzetesrendek működését, döntő többségüktől bevonta az engedélyt, mindössze néhány tanítórend, a bencések, a piaristák, a ferencesek, valamint a Misszionáriusok Nevezett Szegény Iskolánövérkéi folytathatták tevékenységüket. 1986-ban az Állami Egyháziügyi Hivatal

elnöke engedélyt adott a Magyarok Nagyasszonya Társaság női betegápoló szerzetesrend működésére. A betegápolók a katolikus egyház szerzetesintézményeiben dolgoznak.

Mint mondta, az idén több szerzetesrend újralakult, többek között a ciszterciák, a jezsuiták, a karmeliták és az irgalmasok aktivizálódtak. A szerzetesrendek korábbi épületeinek visszaadására egy csapásra nincs lehetőség, mert ezekben az ingatlanokban főképp iskolák, kórházak, szociális otthonok működnek, de a kormány lehetőségeihez mérten kész segítséget adni ahhoz, hogy a megalakuló szerzetesi közösségek megfelelő épületekhez jussanak. Végezetül arról szólt, hogy a most elfogadott elnöki tanácsi rendelettel szinte már minden olyan állami jogszabály megszűnt, amely beavatkozást jelentett az egyházak életében.

Nyár van. Nappal ragyog az ég, csillog a Balaton, tömegek a vizen, vízben és a parton. A parti sétány feletti dombon sétálok; nyaralók, villák, köztük sok impozáns, jobb időket látott épület látható. Többségük valamilyen állami szerv birtoka. Mióta, milyen jogi alapon, milyen kihasználtsággal? Az emberekből bizonyára évekkal ezelőtt is felvetődtek ezek a kérdések, de mostanában már

nyilvánosan kérdeznak, válaszra várva. Az arácsi dombon lévő volt Brázay-villa (később Rákosi villája, ma: MSZMP-nyaraló) ügyében a füredi tanács a kormányt is írta. A jelenleginél jobban és talán jogszerűbben is lehetne használni — mondják. A helyi lapban is publikált kérdésre még nem érkezett válasz.

De nem csak a párttulajdonokkal van baj. Ha elvileg közhasznú, vagy jövedelmező célra hasznosítják ezeket a műemlékeket vagy műemlék jellegű épületeket, akkor is rossz sors várhat rájuk. Több szomorú példa is van a parti platánsor közelében.

A Hungar Hotels „kezelésben” üresen, félig szétbontva pusztul a volt Dóry-villa — 10 éve már. Teljes kihasználtsággal üzemelő fiatalabb hoteljeit sem tudja felújítani a szállodalánc, honnan lesz akkor pénz Füred egykor lelegegánsabb magánynyaralójának renoválására?

Jobb helyzetben van gróf Esterházy László nyaralója. A pedagógus szakszervezet (vétel útján a jelenlegi tulajdonos) pénze a vakolás és tetőfedés után fogyott el. Az épületet drasztikusan átalakították és kibővítették — de legalább nem málik szét, mint fent említett sorstársa.

Egy másik Esterházy — Esterházy Antal kuruc tábornok — építtette az 1700-as években — építette az 1700-as években azt a szép arányú, több szárnyú épületet, amely mai siralmas állapotában Béke üdülő névre hallgat, és a SZOT tulajdona.

A kuruc tábornok emlékeztet — nemesi származása miatt — tábla sem őrizheti egykori tulajdona málladozó falán.

Az említett nyaralókról és még sok, Füredet érintő kérdésről Dr. Zákonyi Ferencsel, a most nyolcvanas éveiben járó tudóssal, helytörténésszel beszélgettem otthonában. Több, múltat őrző emlék életét mentette már meg. Neki köszönhető, hogy Erdély különböző tájainak építészetét őrző állomás-épületeink közül az arácsi és a szeptédi megúsztta a korszerűsítést. Szóba került a híres füredi források aggasztó állapota is. A Szivkórház melletti híres forrás elapadóban, a Berzsenyi-forrás nem különben. Az ok mindkét esetben — és még ki tudja hány helyen — a szakértelem hiánya, nemtörődomség, esetleg pénzhány. A pannon agyagon átűrő, értékes ásványvizet és sokat tartalmazó savanyúvizet a felszínre törés előtt kavicsrétegen megy át, amit időnként tisztítani kell. Vagyis hát kellene. A szénsavval dúsított savanyúvíz meszesföldről idevonnza a gyógyulni vágyó szívbetegeket. Reméljük a gyógy-idegenforgalom használ majd a források is, meggyógyítja őket.

Nyár van. Ragyog az ég a füredi anomáliák fölött és a fény megvillan annak a fának a lombjain is, melyet — ezt tábla hirdeti — a szövjet szakszervezetek számvизsgáló bizottságának elnöke ültetett.

B. Á.

Avagy: Helytörténeti sírjunk-nevessünk egy 1969-es kisvárosi címerpályázat ürügyén

Címerdíszeket is használtak: a) a pajzs jobb oldalát stilizált szárnyaskerék fogja át (vasút szimbóluma), b) a pajzs bal oldalát félmagasságig az ipart s a munkásságot jelképező stilizált, vágott fogaskerék övezi a pajzs csücséből kiindulva, c) a fogaskerék homorú oldalát egy stilizált fekete sarló árnyékolja, ill. az árnyék alkotja a sarlót, mely a kisebbszámú mezőgazdasági lakosságot jellemzi. A pajzs felső sarkánál lévő csillagot a címerdísz nem fogja át. Így a vörös csillag önállóan érvényesül. A csillag kinövése »egyensúlyban« tartja a kompozíciót.

OLEG: „Címerpajzs: háromszög alakú pajzs. A pajzsfő színe vörös, a pajzsderék ezüst, a pajzstalp szintén vörös. A pajzsfőben a kórház stilizált homlokzata a jelen fejlődés tendenciáit van hivatott jelezni. A pályában lévő dieselmozdony a jövő dieselizációs programtervezését ábrázolja. A címerest (pajzstalp) alsó része a d.-i, úgynevezett Gólyavár leegyszerűsített rajza jelképezi a régi múltat. Külső dísznek számítható a zöld levélkoszorú, a piros, ill. piros-kehéz-zöld csokréta kötött szalag és az ótágú csillag is. A szokásos, hagyományos heraldikai címerforma helyett egy modernebb címer tervezését próbálja megoldani a rajz. A címer összeállításánál figyelembe van véve a heraldi-

kai szabályoknak a színképzésre vonatkozó előírása.”

A tartalmi jegyek rövid bemutatása után az alkotóknak a kivitelezés módjára, formájára vonatkozó ajánlatairól is szólunk egy-két példával.

KAKTUSZ: „A kivitelezés módjára javaslom: a címet üveglapra festve, hátulról átvilágítva a rendelkezésre álló helynek megfelelő méretben, típusokban oldható meg —, egy ill. két üveglapos fémszekerényben, kivilágítva külső és belső térben, végül ablakra festve belső terek számára. Kivitelezni tudom továbbá kerámiában, domború kivitelben, megfelelő mázas színezéssel, ennek előnye, hogy bármely méretben elkészíthető és reprezentatív. Valamint épülethomlokzatokon megoldható grafitú technikaival is.”

68419: „Középen elhelyezett pajzs és fent elhelyezett korona arannyal galvanizált vésett bronz. A nagy pajzs bronz lemezből domborított sötét barna patina színű. Két oldalt a foszlány fekete kovácsolt vas.” MCCCXIII: „Plasztikus kiképzésű, világítástechnikai eljárásal. A vak keret dukkozott lemezborítású, rajta plasztikus kiképzéssel lakkozás. (Nagyon szép hatású).”

A fentiekben alig ismertetett tartalmi és formai elemek szédítő giccs-kavalkádjáról — hús esztendő múltán — most ne ítélkezzünk. Am az akkori zsűri nem teheti ezt, a követke-

ző pontozásos elv alapján igyekszik eligazodni a címersokaságban, értékelni a 42 címertervezetet:

„Tartalom 1-től 5 pontig
Rajzosság 1-től 5 pontig
Színek 1-től 5 pontig
Címerszerűség 1-től 5 pontig.”

A pályázati bíráló bizottság jegyzőkönyvében ezek után a címerpályázat eredményéről ez olvasható: „A bírálat eredménye a következő D. CÍMERE — A bizottság rangsorolást nem állapított meg, csupán szakvéleményezés utáni újabb zsűrizésre utalja az alábbi legalkalmasabb 12 pályamunkát:

DUO jellegű művet
KAPOS jellegű művet
ESZEM jellegű művet
KAPOS -B jellegű művet
PONS SOCIORUM jellegű művet
ZEUSZ jellegű művet
VASÚT I. jellegű művet
GÓLYAVAR jellegű művet
VASÚT II. jellegű művet
VASÚT (külön jelzéssel) jellegű művet
VASÚT III. jellegű művet
CSOMÓPONT” jellegű művet

A végrehajtó bizottság május 28-án küldi meg a Művelődésügyi Minisztérium Levéltári Igazgatósága vezetőjének „szakvéleményezésre” a címerpályázat tizenkét legalkal-

masabb munkáját. A kísérő levélben ez is olvasható: „Szeretnénk, ha a véleményezés pályázatonként mondaná meg, hogy mely tervezetben milyen elemek jelenléte, formája és színezése fogadható el, melyek és milyen formában való átdolgoztatása lenne szükséges vagy érdemes, továbbá melyek teljes elhagyása kívánatos. A fentiekből is következően: rangsorolást nem kérünk.” A Levéltári Igazgatóság válasza június 16-án érkezik a tanácshoz, mely szerint „a címerpályázatra készült és hozzánk megküldött pályaműveket illetékességünk hiányában a Minisztertanácsnál a címerügyekkel foglalkozó csoport vezetőjéhez, ... továbbítottuk.” A tanács ezután megkeresi a „Minisztertanácsnál a címerügyekkel foglalkozó csoport vezetőjét” június 30-án keltezett átiratával. Ezen közben a fenti minisztertanács csoporttól telefon értesítés tudatja a helybéli vezetőkkel: a csoport vezetője nem illetékes az ügyben szakmai véleményt közölni. (Tudott volna egyáltalán?)

S most újabb levél a vébé vezetőktől Pestre, melyben többek között így mosakodnak minisztertanácsai fősőbbőségük-nél: „Úgy hisszük, félreértésből eredően került ... Elvtárs kezéhez községünk címertervezeteinek gyűjteménye, amiről a közelmúltban telefonon értesültünk. Csupán arra gondol-

tunk, a tudományában jártas egyén vagy egyének véleményét kérjük. — Tisztelettel kérjük a teljes anyag részünkre való visszaküldését.” Úgy tűnik tehát; Isten malmai községi címerügyekben is lassan örölnék nálunk!

A tanácstól október 3-án indul útjára az az újabb levél, amelynek címzettje most a Képző- és Iparművészeti Lektorátus, Budapest. „A tegnapi napon folytatott személyes megbeszélés alapján felkérjük a Tisztelt Lektorátust — olvashatjuk a levélben —, hogy szíveskedjék a címerpályázat anyagát felülbírálatni. Mint említettük, nem volt tudomásunk arról, hogy a pályázati kiírás Önök közreműködésével lett volna a legcélszerűbb.” A Lektorátus Grafika bíráló bizottsága október 21-re, (kedd) de. 11 órára aztán ki is tűzi a község címerpályázatának bírálatát.

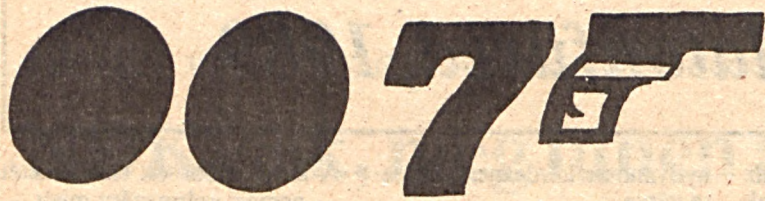
A Lektorátuson a fenti időpontban megtartják a beküldött 12 címertervezet zsűrizését. A zsűri az éppen egy tucat pályaművet „új városbímer alkotása tekintetében tartalmilag és formailag értékelhetetlen” minősítéssel véleményezi. Még akkor is, „ha egyes pályázatok rész-elemei a továbbiakban esetleg felhasználható megoldásokat is tartalmaznak.” Javasolja továbbá: a tanács VB kér-

je föl a Lektorátust újabb — ám felkéréses alapon indított — pályázat kiírására és lebonyolítására. A zsűrizésen résztvevő tanács vezetői ha rezignáltan távozva is, de megígérik, az új pályázatra szóló felkérésüket hivatalos levélben juttatják majd el a Lektorátushoz. Erre azonban már nem kerül sor, mert egy azidőben dúló felsőszintű vita — tán nincs is szükség az országnak annyi városra — bizonytalanná teszi a község vezetőit, miszerint a településnek az 1970 tavaszára tervezett városavátása veszélyben van, lehet.

Am D. „várossá nyilvánítása” az Elnöki Tanács 1970. március 28-án keltezett 6/1970 számú rendeletével megiscsak „elrendeltetett.” A megye második városában az április elsején (nem vicc!) tartott ünnepi tanácsülés jegyzőkönyve arany betűkkel rögzíti a hön áhított városavató ünnepély előkelőségeinek nevét s az egész napos programot. — Igaz, új városbímer nélküli pecséttel a jegyzőkönyvi aláírások között...

Három esztendő elmúltával, 1973 szeptemberére azonban elkészül a város legújabbkori szoc. réal címere is. Ez viszont már egy másik sírjunk vagy nevessünk címertörténete a városkának.

vége
Simon Károly

James Bond, a magányos ügynök: Magyarországon

Épp egy sétatálcából csináltam egy gyorstűzelő puskát, mikor meghallottam, hogy egy kommunista országban James Bond fésztyált akarnak tartani. Nosza! Fölpattantam a terepjáróként, hajóként és helikopterként működő bőröndömre, hogy magam is szemügyre vehessem ezeket a fickókat. A rossz tájolás miatt Bukarestben landoltam, de azt gondoltam, hogy hasznosítom otléte-met, mert úgy hallottam, hogy az óslakosok mindent bevetnek annak érdekében, hogy minél többet tudjanak meg arról az átkos, büzlő kapitalizmusról. Mivel a főnök valahol Erdélyben kergette a magyarokat, így odébbálltam én is.

Két perc múlva már Budapest egyik nevezetes helyén landoltam. Egy nagy téren, melyet Vörösmartyról neveztek el. Kikászálódtam a bőröndből és kiségtettem aktuális, szöke barátómet. Háromnegyed tízkor a tér még üresen pangott. — Hát hol vagytok Ti én? Vagyis hol vannak azok a fickók, akik rám akarnak hasonlítani? Hallottam valamit a nemzet szervezőkészségéről. Hát beigazolódtott. Na itt se lennék titkosügynök.

Tíz órakor megmozdult valami. Tv-kamerák érkeztek, körülfogtak néhány kölyköt. Ők lennének azok? Hogyan tudhatnék meg róluk mindent? Egyszerű! Egy James Bond so-

hasem kerül megoldhatatlan helyzetbe. Először azt a nap-szemüveget vettem föl, ami láthatatlanná képes tenni. De nem értettem, mit bámulnak rajtam, ha láthatatlan vagyok. Megnéztem magam egy kirakatban, és rájöttem, hogy a szemüveget látják. Ja, kérem. Én láthatatlan vagyok, de a szemüveg nem. Kicsit tökéletesíteni kell majd. Ekkor kértem el szöke barátómetól a szemceruzáját, melyet villámgyorsan magneton-fonná alakítottam, és újságíró-nak kiadva, magam férköztem a leendő James Bondok közelébe.

Különböző kérdésekkel bombáztam a megjelenteket. Az első válaszadó egy elegáns, szmokingba bújtatott fiatalember volt.

— Nagy tettet szeretnénk itt véghezvinni, hogy végre James Bond Magyarországon is megjelenhet nyilvánosan.

— Mit hoztál magaddal a melletted lévő aktatáskában?

— Terveket. — Látta, hogy fölcillant a szemem, így elkezdte megmutatni, persze szíves örömmel néztem. Hátha tanulhatok belőlük.

— Első terv: kíváncsi nyak-kendő. Kamera van beleépítve. Ha James Bond elmegy egy elegáns fogadásra, ott tudja használni.

— De a Te csokornyakkendődbe nincs beleépítve? — kérdeztem a biztonság okáért.

— Nincs, de ha majd rendelkezem megfelelő anyagi háttérrel, szándékozom meg-csinálni.

Volt ott távvezérlőként, videokameraként és lehallató-készülékként működő számítógép; golfütőbe épített robbanógolyó; injekciótűként működő golyóstoll; ködöt és harcigázt kibocsátó dezodor; páncéltörő pisztolyként is működő teniszlabda tok. Talán ez volt a leg... Legjobb. Oh, édes ifjúság.

Másik, kevésbé elegáns fiatalembernél volt hangutánzó

mikrofon, bombaként is remekül használható aranyhal!

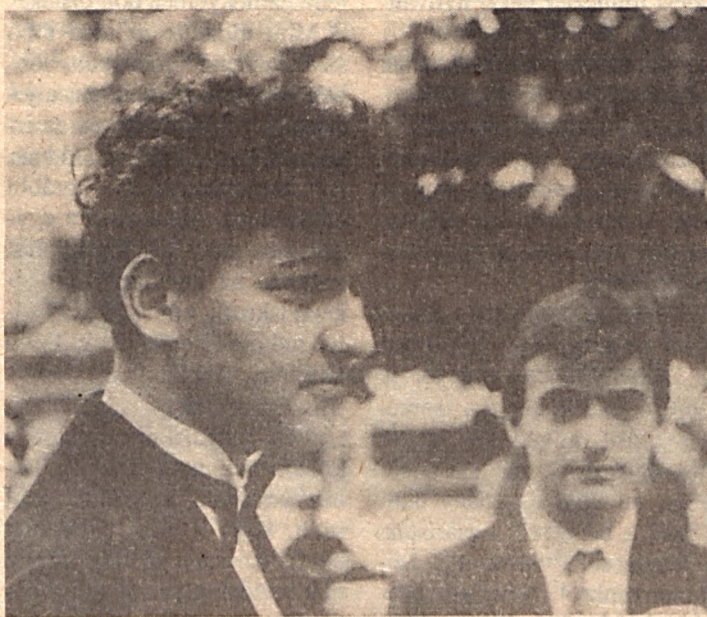
— Hogy viszi magával az aranyhalat? — kértem hiteltelenkedően.

— Hát zacskóban.

— Nem lesz feltűnő a szmoking és a zacskó? — agódtam.

— Á, nem. Szmokingot csak a sivatagban visel! — Jézus Mária, hogy ezek mindent tudnak rólam? Hogyan fogom magam álcázni legközelebb, ha valamelyik sivatagban leszek?

Ezek után döntöttem úgy, hogy hagyom magukra őket,

A megjelent James Bondok közül kettő. Persze külsőleg nem hasonlítanak, de a cél az volt, hogy mit tudnak rólam?

akik egy pipás, enyhén kopaszodó fickóhoz kerültek, aki különféle kérdéseket tett föl az időközben nyolcra gyarapodott ifjú jelölteknek. Így rostálták ki a nem közénk valókat. A fickó annyi mindent tudott rólam, hogy azt kell higgyem, valami ellenséges ország ügynöke lehet. Később úgy mondták, valami Réz Andrásnak hívják, és mindent tud rólam. Lehet, hogy valami rokon?

Különféle kérdésekkel nyaggatta a jelentkezőket. Melyik a kedvenc italom? Van e feleségem? (Tényleg, van?) Mi a kedvenc kocsim? Milyen bombákat használok? Stb., stb... A fickók némelyike elég nagy jártasságot mutatott belőlem. Így azt határoztam, hogy megkérdezem azt a Réz nevű fickót, mire jutott a vállalkozókkal, akik zömében húsz év körüliek voltak, de volt egy hatvan év körüli hapsi és egy nyolc éves gyerek is. Hogy mit ki nem találnak egyes emberek? Még szerencse, hogy nem ismerik igazi koromat.

— A kiválasztott három versenyző este a Danubius Rádióban egy jót fog vetélkedni, mert Ők elég rafináltak Bond-ügyekben. A rádióban annyiból lesz nehezebb a dolog, hogy ott egy szuperdílinek, egy szuperfertőzésnek az összes tünetét kell elmondani. Ezt a betegséget egy időben úgy hívták,

hogy Bonditis (milyen hízelgő ez rám nézve, de ezt el is vártam!), az egész világot megfertőzte. Ha belegondolsz egy olyan fertőzésről fogunk beszélni, amiből nehéz kigyógyulni. (Még jó, én csak tudom!), mert már huszonegyedik éve tart ez a fertőzés a muzikban, mindenkit elborít, a maga módján mindenki egy kicsit James Bond specialista lett (Na-na!), de egyet azért mindig tudnunk kell: ez egy dili, örület. Nem szabad komolyan venni (HÉ!), játszani kell. Éppen úgy, ahogy a James Bond filmek is játszanak velünk — fejezte be a filmes szakértő, Réz András.

Ezek után úgy döntöttem, hogy miután mindent föltérképeztem, mindent lefényképeztem, és mindenről tudomást szereztem, továbbállok.

Besegítettem a bőröndbe új barátómet, bal kezemből lettettem a whisky-t tartalmazó poharat és beindítottam a szerkezetet. Elindultam új kalandok, új szerelmek, új ismerősök felé. Viszlát. Azért találkoznunk még. A moziban. Persze Én is jelen leszek. A vásznon és inkognitóban. Reszkess mozinéző!

James Bond, aki ha fölvette újságíró álcát, úgy hívták: Fejes Imre Bruzák Noémi fölvétele

Az uránbányászok készülnek

Szinte nem múlik el nap, hogy ne csatlakoznának vállalatok, intézmények, gazdasági szervezetek az ország szinte minden pontjáról az uránbányászok augusztus 30-ra tervezett demonstrációjához, illetve követeléseikhez. A Mecseki Ércbányászati Vállalatnál is egymást érik a munkásgyűlések, amelyeken felolvassák a vállalat szakszervezeti bizottsága által megfogalmazott manifesztumot.

Ennek alapján az uránbányászok fő követelése, hogy a kormány adja meg a vállalatnak a fennmaradás lehetőségét. Kéri a vállalat helyzetének korrekcióját, költségössze-

rendszerszemléletű vizsgálatát. „Amennyiben ez a körülmények között, korrekt elemző munka azt eredményezné, hogy az urántermelést be kell szüntetni, akkor követeljük a kormánytól, hogy tegyen érdemi javaslatot a szerkezetátalakításra, a foglalkoztatási gondok megoldására, biztosítsa a versenyképességet más vállalatokkal a többlételemes feltételeinek megteremtésére... Rendezvényünkkel még a döntéshozatal előtt hallatni akarjuk szavunkat, megmutatni igazunkat és erőnket!” — írják a pécsi uránbányászok kiáltványukban.

—Lékó—

Baranyában eddig harminchatan betegedtek meg

A Baranya megyei egészségügyi osztálytól tegnap déli körül kaptunk információink szerint eddig harminchatan csecsemő esetében figyelték meg az úgynevezett enterovírus által okozott tüneteket. Noha az esetek többségében csak valószínűsíthető a vírus „vétkessége”, a megye kórházainak újszülött osztályain mindent elkövetnek a további esetek megakadályozására. Rendkívüli fertőtlenítéseket rendelnek el, s ha kell szabadságról is berendelik a ki-

segítő egészségügyi személyzetet.

Jelenleg három kórházban — Komló és Mohács-on teljes, a megyei kórház szülészeti részleges — felvételi és látogatási tilalom van. Egyedül az egészségügyi erőfeszítései azonban nem elegendők, ezért dr. Pados Éva főorvosasszony minden érintetthez szól, mikor bennünket tájékoztatott arról, hogy kívánatos lenne a látogatások mérséklése valamennyi érintett osztályon. A felnőttek

egyegyede ugyanis potenciális vírusforrás, azaz veszélyforrás a csecsemők számára.

A nyári meleg sajnos kedvez a kórokozók támadásának, még nagyobb gyermekeken is megfigyelhetők mostanában lázas tünetek. Ilyen esetekben mindenképpen a légcsillapításra van szükség, s arra, hogy a gyermekek minél több folyadékot igyanak — javasolta a főorvosasszony.

TE.

Nekik lenne igazuk?

Apró fiúcska, 4 éves talán, „trappol” a szemközti járdán. Egyedül. Kezében műanyag jatatagán. „Harcol.” Csapkodja a kerítést, s az attaktot hangokkal kíséri. Hirtelen kiáltás hallik. Marcell áll meg! Összerendeznek a szinte artikulálan hang hallatán. A kisfiú — úgy tűnik fel — már immunis a hangra, mert esze ágában sincs megállni. Egy fiatal férfit látok loholni utána. Beéri. — Mondtam, hogy állj meg! — Hagyj békén — így a kisfiú. — Marcell, én úgy tőköm ruglák! Megdöbben döbbenetemből, amikor egy „a jó anyád” kezdetű körmondát kíséretében alapos verés következik. Meg bömbölsz. Eközben tűnnek el a sarkon.

Szép emlékek prepakorom türemkedik elém, az oly jól ismert sorok. „A kisgyermek személysége döntően életének el-

ső hat esztendejében alakul ki.” Ebben az örökletes tényezőknél túl a környezeti hatások is döntőek. Vannak, akik szerint csak az utóbbi (a környezeti) hatás a determináló. Felfogásuk szerint a gyermeknek olyannak kell lennie felnőtként is, mint az elődei. Nekik lenne igazuk? Marcell is olyan lesz tehát?

—bayer—

— Elkényezteted: már ideje volna, hogy járni kezdjen!

Balatoni moziműsorok

szombat, vasárnap

Siófok; *teremmozi*: Másnap reggel (17.30), *Kertmozi*: A magányos zsarú (21), *Balatonboglár*; *Az embervadász* (20), *Balatonföldvár, fedett kertmozi*: Kemény fickók (20), *Figyelem* (22), *Kemény fickók* (vasárnap 20), *Balatonlelle; fedett kertmozi*: A rémület éjszakája (21, 23), *Balatonfenyves; fedett kertmozi*: Bűnvadászok (21, 23), *Balatonmária; Vérteli hajsza* (19.30), *Balatonszárszó; Robotzsaru* (21, 23), *Balatonszemes; fedett kertmozi*: Nindzsák harca (21, 23), *Fonyód; kertmozi*: A kém, aki szeretett engem (21, 23), *Cserénfa; autós kertmozi*: Vörös zsarú (21).

A második berlini fal

És azután ki kinek tart be?

A kősa híreket hallva, hogy várhatóan szeptember 1-e után megvalósul a második „berlini fal”, egy korábbi — az MTV-ben elhangzott hír is — segített. Most mennek a találgatások. Miként tovább? Noha a „fal” metaforikus jellegű, egyértelműen kihallani belőle, hogy nem lehet más, mint az NDK állampolgárok Magyarországra jutásának teljes lehetetlenné tétele. És azután? Hogyan utazhatnak ezután gépkocsival, vonattal hűn szeretett barátaikhoz, a románokhoz. (Nagy tiszteletünk jele a tegnapi NEUES DEUTSCHLAND hasábjain is megnyilatkozott. Két

frást is szenteltek barátaiknak, egyiket a román nemzeti ünnep alkalmából, a másik pedig egy önálló román nap megrendezéséről tudósít az erfurti IGA-n. (Hogyan jutnak el Bulgáriába? Talán a Szovjetunió keresztlé? Vagy államilag támogatott repülőjáratokkal? Magyarországot hibázatva segítségnyújtásért, hogy „szabad a gazda” nyugatra. Ebben önmaga akadályoztatását véli felismerni. Vagyis mi betartunk az ő terveiknek.) Hát ezzel — a mindenképpen irracionális lépéssel — ki „tart be” kinek?

- r - a

Rádió, televízió

Szombat
KOSSUTH RÁDIÓ
8.30: Családi tűkör. 9.05: Színes népi muzsika. 10.05: Ismét — a javából! 12.30: Világkósár. 13.00: Klasszikusok délidőben. 13.49: Énekeljünk együtt! 14.20: Mindennapi irodalmunk. 14.50: Szimfonikus táncok. 15.15: A világflóra gyöngyszemei. 15.25: Új Zenei Újság. 16.00: 168 óra. 17.30: A szülőföld muzsikája. 18.15: Hol volt, hol nem volt... 18.45: Szemle. 19.15: Rádiószínház. 20.07: Híres előadóművészek felvételeiből. 20.40: Klasszikus operettek. 21.13: Bakfark Bálint művészte. 21.45: „Hajszálgökök”. 22.25: Európa hangversenytermeiből. 23.36: Régi híres énekesek műsorából.

PETŐFI RÁDIÓ
8.08: Népszerű muzsika. 8.40: Öt kontinens hét napja. 9.05: Apó. Köszöntjük a hetvenöt éves Baróti Gézát. 10.00—12.00: A Szombat délelőtti zöld kiadása. 12.10: Jó ebédhez szól a nóta. 13.05: Daráló. 13.35: Hangok és visszhangok. 14.00—16.55: Változatok a szórákosra. 14.00: Színről színre. 14.45: Hetet egy csapásra. 15.05: A világbajnok. 16.01: „Ibolyatarkó”. 17.05: Közvetített sporteseményekről. 17.30: „Hodi-hodi” — „Karibuni”. 18.30: Sportközvetítés. 19.05: Meseautóban. 19.50: Konce Zsuzsa és a Fonyógrádi együttes. A Sportosztály időskorú: 20.00—20.50: Körkapcsolás bajnoki labdarúgó mérkőzésekről. 21.05: Hét szék évztized. 21.27: Népzene a Selyemgombolyítóban. 22.03: Esti fűvós muzsika. 22.26: Loewe-Bradányi Iván: Gigi. 23.15: Éjszakai kórtól.

BARTÓK RÁDIÓ
8.19: Új kompakt lemezeinkből. 9.00: Ljudmila Semcsuk és Alekszandr Vorosilov operáriumát énekel. 9.30: Tiszán innen — Dunán túl. 10.30: Slágerlista. 11.00: Hangfelvételek felsőfokon. 12.30: Ernest Ansermet vezényli a Suisse Romande zenekart. 13.05: Kíváncsi műsor szombaton. 14.05: Zenekari muzsika. 14.51: Egy pillanat tükre. 15.00: Lemezbörze helyett. 15.55: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. 17.00: Francia operákiből. 17.45: Bemutató. 19.05: Asconai Őnnapi Játékok 1988. 20.08: Mindennapi irodalmunk. 20.38: Fis-

cher Annie zongorázik. 21.50: Gregor József operafelvételeiből. 22.12: Zene és térkép. 22.49: Világirodalmi Dekameron.

TV1
8.55: Képzés. 9.00: Tévétorna gyerekeknek. 9.05: Kapkodd a lábaid. 10.35: A világ nélkül. 11.30: A pécsi körzeti stúdió németnyelvű nemzetiségi magazinja. 12.00: Kajak-kenu VB — Döntők. 12.40: Képzés. 15.50: Képzés. 15.55: Válogatás a Televízió archívumából. 16.45: Reklám. 16.50: Van benne valami. 17.35: Betűreklám. 17.40: Műsorajánlat. 17.45: Jogi esetek. 18.30: Reklám. 18.35: Szomszédok. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.25: Közlemények. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Heltai Jenő: A kis cukrászda. 21.20: Reklám. 21.25: Roxinpádon: a Tátrai Band. 22.15: Kajak-kenu VB. 23.30: Híradó 3.

TV2
16.25: Képzés. 16.35: TV2. 17.30: Kölyökidő. 17.55: TV2. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.49: Torpedó. 19.00: Gát. 20.24: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Bongó. 22.15: Az utolsó ártatlan ember.

SKY CHANNEL
7.00: The Nescafe UK Top 50. 8.00: Mókagyár. 12.00: Sportmagazin. 13.00: A pankráció szupersztárjai 1989-ben. 14.00: Szombati filmmatiné: A titokzatos pár. 16.00: Frank Bough világa. 17.00: The Nescafe UK Top 50. 18.00: Eurosport.

SUPER CHANNEL
7.00: Boogaloo Pooper Doo. 11.00: Egyveleg. 12.00: Turistamagazin. 12.30: Egyveleg. 13.00: Hollywood belülről. 13.30: Egyveleg. 14.00: Charlie Chaplin filmjeiből. 15.00: Folytassa a nevetést! 16.00: Élve vagy holtan. 16.30: Egyveleg. 17.00: Dick Turpin. 17.30: Coca-Cola Eurochart. 18.30: Sport. 19.30: Divatörök. 20.00: Abe Lincoln. 22.00: Egy milliárd dolláros csalás. 23.00: Nemzetközi hírmagazin. 23.30: Időjárás-jelentés. 23.35: Sötét éj. kb. 00.30: Egyveleg.

TV5
16.00: Thalassa. 17.00: Fiala szolista komolyzenei versenye. 18.00: Isztambuli-buli. 18.30: Hírek, időjárás-jelentés. 18.35: A valótlanok géniusza. 19.35: Művészeti magazin. 20.00: Kaliforniai gyerekek. 21.00: Komolyzenei hangverseny. 22.00: Tv-híradó. 22.30: Időjárás-jelentés. 22.35: San Francisco. Tv-film. 00.15: Superszexy. 01.00: Műsorzárás.

SATI
6.00: Jó reggelt a SATI-gyel! 9.00: Hírek, időjárás. 9.05: Tévéből. 9.30: Gazdasági fórum. 10.00: Hírek, időjárás. 10.05: A Waltonok. 10.50: Pénzügyi ötlek. 11.00: Hírek, időjárás. 11.05: Kalózzér. 12.30: IFA-hírek. 12.40: Az optimista. 14.00: Horoszkóp, műsorelőzetes. 14.05: Flintstone család. 14.30: Mister Ed. 14.55: Az arany lövés. 15.05: A Waltonok. 15.50: Ötlek kertészkedőknek. 16.00: Tévéből. 16.25: Az arany lövés. 16.35: Bonanza. 17.25: Utazási ötlek. 17.35: Hírek, időjárás. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: A Colbyk birodalma. 18.45: Híradó. 19.00: Műsorelőzetes. 19.30: MacGyver. 20.25: Időjárás-jelentés. 20.30: Maszk és pisztolyok. 21.25: Sporthírek. 21.30: San Gennaro kincse. 23.10: Hírek, sport, időjárás. 23.20: Viva Maria. 01.10: Műsorelőzetes.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ
1. műsor: 9.10: Műsorismertetés. 9.15: Hírek. 9.20: Tv-naptár. 9.30: Nyári program. 10.35: Rádás program. 12.55: Szórakoztató műsor. 14.25: Egészségügyi szekrény. 14.30: Az el nem kötelezett országok filmjeiből. 16.00: Hét Tv-nap. 16.45: Hírek. 16.50: Tv-naptár. 17.00: Népzenei műsor. 17.30: Hírek külföldi turisták számára. 19.30: Tv-napló L. 20.05: A mai sport. 20.15: Az álmódzó. 22.00: TV-napló. 22.15: Hírek külföldi turisták számára. 22.20: Rádás program. 0.20: Hírek. 0.25: A vasárnapi műsor ismertetése.
2. műsor: 19.30: Tv-napló. 20.15: Zenei est. 21.45: Hírek. 21.50: A kultúra berkeiből. 22.20: Sport-szombat. 22.40: Európai kulturális magazin. 23.25: A vasárnapi műsor ismertetése

Vasárnap
KOSSUTH RÁDIÓ
8.30: Énekszóval, muzsikával. 9.00: Neveletlenek. 10.05: Örökzöld dallamok. 11.00: Gondolat-jel. 12.15: Harminc perc alatt a Föld körül. 12.55: Népdalkörök pódiuma. 13.20: Mit üzen a Rádió? 14.10: Művészelemek. 15.08: Munkagödör. 16.05: Zenekari muzsika. 17.00: Értékmegőrző. 17.30: Komolyzenei lemezlovas. 18.15: Hol volt, hol nem volt... 18.40: Remekírók hangszalagon. 19.41: Az Állami Népi Együttes felvételeiből. 20.44: Verdi: Otello. 23.34: Régi fűvós muzsika.

PETŐFI RÁDIÓ
7.05: Az evangélikus egyház felőrája. 7.35: Vasárnapi orgonamuzsika. 8.05: Ide nekem a rádiót! 8.45: A Magyar Rádió és Televízió gyermekkörsza énekel. 9.10: Magnóskok, figyelem! 9.53: A Magyar Rádió Karinty Színpada. 11.10: Vasárnapi kórtól. 12.03: Jó ebédhez szól a nóta. 12.50: Közvetített sporteseményekről. 13.05: Mikrofon-próba. 14.00: Szerpentín. 15.05: Táskarádió. 16.00—21.00: Poptarisznia. 21.05: Furcsa emberek. 21.32: Társalgó. 22.27: A mai dzsessz. 23.15: Tip-top parádé. 23.45: Három a kislány.

BARTÓK RÁDIÓ
8.13: Komlós Katalin fortepiano hangversenye. 9.26: A Pikk Dáma. 10.20: Új Zenei Újság. 10.50: Eszperantó híradó. 11.00: Új Bach-lemezeinkből. 12.19: Francia muzsika. 12.55: Kis magyar népzaj. 13.05: Szemle. 13.30: Joseph Rouleau operáriumát énekel. 14.10: Rockújság. 15.05: Romantikus zene. 16.00: Rádiószínház. 17.00: Barokk muzsika. 17.30: Német Amadé: A zongorahangoló. 18.05: Haydn: e-moll (Gyász). Szimfónia. 18.30: Na maternjem jeziku. 19.05: In derMuttersprache 19.35: Varsói ősz 1988. 20.46: Európaiak felé. 21.05: Country kincseinkből. 22.00: Zenekari muzsika. 23.30: Nevek ürügyén.

RTV
8.55: Családi torna. 9.00: Kéménymesék. 9.25: Aprónép. 9.50: Cigányke-

rék. 10.20: Kettesfogathajtó VB. 11.10: Zenebutik. 12.00: Ki nyer ma a képernyőn? 12.10: Képzés. 15.00: Betűreklám. 15.05: RTV Közösségszolgálat. 15.10: Kajak-kenu VB. — Döntők. 16.10: Miskolci Dixieland Fesztivál. 17.10: Képzés. 17.15: Reklám. 17.20: Műsorajánlat. 17.25: Kettesfogathajtó VB. 18.10: Reklám. 18.15: Delta. 18.45: Reklám. 18.50: Esti mese. 19.00: A HÉT. 20.00: Híradó. 20.15: Végzetes másodpercek. 21.40: Reklám. 21.45: Telesport. 23.45: Képzés.

TV2
16.25: Képzés. 16.35: TV2. 17.00: A Forsyte Saga. 17.50: Álljunk meg egy szóral! 18.00: TV2. 18.25: Gyerekeknek! 18.48: TV2. 19.00: Arthur szent földjén. 20.10: TV2. 21.00: Országok, emberek, életek: A kéz játéka. Kb. 22.40: TV2. Napzárta.

SKY CHANNEL
7.00: Az erő órája. 8.00: Mókagyár. 12.00: Autó- és motorsport. 13.00: Az autó- és motorsport hírei. 13.30: Divatbemutató. 14.00: Vasárnapi filmmatiné. 16.00: 2000 után. 17.00: Nagy völgy. 18.00: Eurosport.

SUPER CHANNEL
7.00: Boogaloo Pooper Doo. 11.00: Coca-Cola Eurochart. 12.00: Divatörök. 12.30: Dokumentumfilm-sorozat. 13.00: Írva vagy... 13.30: Blake's Seven. 14.30: Dundee és Culhane. 15.30: Euromagazin. 15.45: Egyveleg. 17.30: A holnap világa. 18.00: Európai üzleti hírek. 18.30: Nemzetközi hírmagazin. 19.00: Tracking. 19.55: Időjárás-jelentés. 20.00: The UK Chart Show. 21.00: Shoestring. 21.55: Időjárás-jelentés. 22.00: Amikor legutóbb Párizst láttam. kb. 00.30: Egyveleg.

TV5
16.00: Rajongók klubja. 16.45: Imédias. 17.15: Hiányjelek. 18.30: Hírek, időjárás-jelentés. 18.35: A valótlanok géniusza. 19.30: Bányahimlő-híradó. 20.00: Champs Élysées. 21.30: A világ állatai. 22.00: Tv-híradó. 22.30: Időjárás-jelentés. 22.35: Riportok,

hírmagazin. 23.30: Sportmagazin. 00.30: A Procope negyedőrája. 00.45: Műsorzárás.

SATI
8.05: Mister Ed. 8.30: Flintstone család. 8.55: Horoszkóp, műsorelőzetes. 9.00: Fantáziasziget. 9.50: Ötlek kertészkedőknek. 10.00: Sport. 10.30: Műsorelőzetes. 10.55: Vallásos szemzőből. 11.05: A hongkongi kompjárát. 12.45: IFA-hírek. 12.55: Flintstone család. 13.20: Waltonok. 14.05: Horoszkóp, műsorelőzetes. 14.10: Ötlek konyhatündéreknek. 14.20: Mi és az állatok. 14.50: Az arany lövés. 15.00: A fekete herceg. 16.30: Utazási magazin. 16.55: Az arany lövés. 17.05: Lővissza, cowboy! 18.45: Híradó. 19.00: Kvíz. Műsorelőzetes. 19.10: A szépség és a szörnyeteg. 20.00: Időjárás-jelentés. 20.10: Szabadság önmagamtól. 22.05: Sporthírek. 22.40: Amikor legutóbb. 23.30: Hírek, sport, időjárás. 23.40: Filmesek órája. 23.55: Sohase szeress idegent! 01.35: Műsorelőzetes.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ
1. műsor: 8.30: Barázdák. 9.15: Műsorismertetés. 9.20: Hírek. 9.30: Vasárnapi délelőti, gyermekeknek. 11.00: A tudás vagy. 12.00: A fenntartott idő. 13.00: Quo vadis. 13.50: Szabados. 16.30: Útleírás. 17.05: Játékfilm. 18.45: Ferdi. 19.10: Tv-fortuna. 19.30: Tv-napló. 20.00: Drámasorozat. 21.00: Spanyol filmciklusból: Bernard Alba othona. 22.30: Tv-napló. 22.50: Hírek külföldi turisták számára. 22.50: Rádás program. 00.55: Hírek. 01.00: A hétfői műsor ismertetése.

2. műsor: 9.50: Műsorismertetés. 9.55: Hírek. 10.00: Ma a holnapért. 13.00: Rádás program. 15.00: Sport-délután. 19.30: Tv-napló. 20.00: Ismeretterjesztő-sorozat. 20.45: Hírek. 20.50: Költészet. 21.25: Sportszemle. 21.55: A hétfői műsor ismertetése.

A Sky Channel, a Super Channel, a TV5 és a SATI műsorát részletesen közli a Telehold.

Hirdetések szervezésére

vállalkozók

jelentkezését várjuk

74/ 16-277

és

74/ 15-275

APRÓHIRDETÉS

Diáklányoknak összkomfortos al-
bérlét kiadó. Telefon: Pécs 12-284.
Vendéglátóipari, kéttégelyes, ener-
giatakarékos pohármosót rendeljen a
gyártótól! Ára: 5.500.— Ft plusz áfa.
Alu-Technik GM 8468 Kolontár Pf.1.

Keszthelyen két és félszobás két er-
kélyes 73 m²-es lakás, garázzsal, vagy
anélkül eladó, fizetési könnyítéssel. Lár-
zár Gézáné Keszthely, Balogh Ferenc
utca 1/A II/4.

A Tolna Megyei Lakáskarbantartó Ipari Szövetkezet,
Szekszárd, Marx K. u. 22. vállalkozói hasznosításra meg-
hirdeti Szekszárd, Epreskert utcában lévő betonúton jól
megközelíthető, villannyal ellátott, bekerített, összesen 3900
m² területű ingatlanát. Érdeklődni: Gombás Ákos főköny-
velő. Telefon: 06/74/12-374.

Megvette már A HELYZET-et

Dél-Dunántúl hetilapját?

KAPHATÓ:

Somogy, Tolna
és Baranya
megyében

Kérje az újságárusoknál!

Lapunk előfizetőinek

apróhirdetéseit

1989. december

31-ig

díjtalanul

teljesítjük.

1989. augusztus 26.

D Á T U M

7

Új könyvek a Babits Kiadótól

Hamarosan megjelenik:

Csáth Géza: Napló

Arany János: Toldi trilógia
(minikönyv)

Petőfi Sándor: János vitéz
(minikönyv)

*A minikönyvek korlátozott példányszámban,
díszes kivitelben kerülnek kiadásra.*

Megrendelhető a kiadónál:

7100 Szekszárd, Pf.: 237.

A MAGYAR POSTA
SZEPTEMBER 2-ÁN 0 ÓRÁKOR BUDAPESTEN

7

BEVEZETI A JEGYŰ

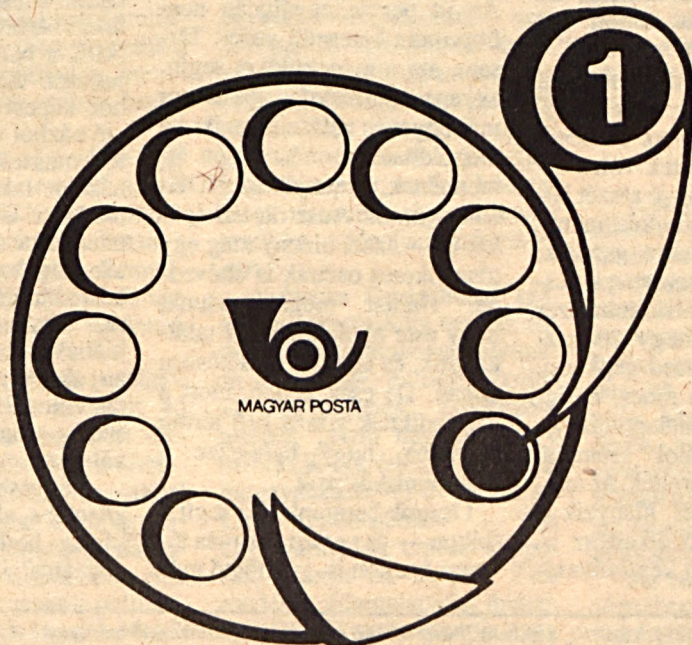
TELEFONSZÁMOKAT.

A MEGOLDÁS EGYSZERŰ. VÁLTOZATLANOK

MARADNAK A TELEFONSZÁMOK,

ELÉJÜK MINDÖSSZE EGY

1-EST KELL TÁRCSÁZNI.

Erőszak: nem, sajtó: igen

A Parlamentben pénteken folytatódott a nemzeti háromszög csütörtöki megkezdett középszintű politikai megbeszélései. Az MSZMP tárgyalódelegációját Pozsgay Imre, az Ellenzéki Kerekasztalét Boros Imre, a harmadik oldalét Nagy Imre vezeti.

A tárgyalások megkezdésekor az elnöklő Kósáné Kovács Magda bejelentette, hogy a megbeszélések egész időtartama alatt jelen lehet a sajtó. Ezt követően röviden összefoglalta a csütörtöki történeteket. Elmondta: a tegnapi megbeszéléseken szó volt a BTK és a büntetőeljárás törvény módosításával kapcsolatos kérdésekről, valamint az erőszakos megoldásokat kizáró jogi garanciákról. Középszinten konszenzus született abban, hogy a tárgyalófelek minden olyan megoldást támogatnak, amely erősíti az állampolgárok biztonságérzetét. A felek egyetértettek abban, hogy a katonák által elkövetett köztörvényes bűncselekményeket ezentúl bíróságnak kell tárgyalnia. Az erőszakos eszközök alkalmazását kizáró jogi garanciákról tárgyalva a felek egyetértettek abban, hogy a munkavállalókat ne érhesse retorzió politikai meggyőződésük miatt. Visszatarták viszont további albizottsági tárgyalásokra az állampolgári jogok szószólója intézményének felállítását, illetve az erőszak fogalmának definiálását.

Csütörtöki külön kiemelve tárgyaltak a háromoldalú megbeszélések nyilvánosságáról. Megállapodtak, hogy ezentúl a középszintű tárgyalásokon mindvégig jelen lehet a sajtó. Ugyancsak nem látják akadályt annak, hogy a Magyar Televízió heti rendszerességgel adjon tájékoztatást a háromoldalú megbeszélések menetéről. Pénteken a középszintű bizottság a választójogi törvénnyel kapcsolatos kérdések megvitatásával folytatta munkáját.

Hétfői számunkból megtudhatják,

ki mondja:

„nem kínoztak, csak pofoztak, nem ihattam és nem alhattam”

Defektes boszorkány?

foto: tg

Eső, lehülés

Felhős lesz az ég. Eső, helyenként zivatar is várható. Napközben megélnék az északnyugati szél. A hőmérséklet csúcserőssége északon 20, délen 25 fok körül valószínű.

Lottó

Ötös nem volt. A négyesekre 237 963, a hármasokra 1 345, a kettesekre 43 forintot fizetnek. A nyerőszámok: 8, 52, 55, 65, 76.

Kire haragszanak?

Az elmúlt hetekben több ellenzéki csoport követelte a megyei pártlapok társadalmi masztását. Ez a címdalmon el is kezdődött — lekerült a jelszó és az MSZMP neve —, de a tulajdonos változatlan maradt.

Az érintett lapoknál dolgozó kollégáim nem mozdultak. Tették a dolgukat, ahogy addig is. Egyik szerkesztőségi műhely sem hirdette meg, hogy az MSZMP lapjából a nép újságjává akar válni. Csak ennek egy torzított változatát: az MSZMP lapjaként a nép lapja leszünk.

Az újságíró szövetség elnöksége úgy értezt, valakinek szólni kell — ha már az érintettek hallgatnak. Augusztus 9-i ülésükön úgy foglaltak állást, hogy „a lapok kiadói és fenn tartói az átmeneti helyzetben csakis a megyei tanácsok lehetnek, megfelelő társadalmi

ellenőrzés mellett, a választáson indulók esélyegyenlőségének biztosításával”. A hurra helyett pfuj következett. A megyei pártlapok újságírói sorra tiltakoznak az állásfoglalás ellen.

Nem értem őket. Ha elfogadjuk — elfogadnánk — a parlament ellenőrzését a központi orgánumból felett, miért ne fogadhatnánk el a megyei parlamentet a megyei sajtó felett. Vagy tán a megye népének nem a megyei tanács a legfőbb képviselője? Mi nem tessék kollégák? Talán az ilyen kitételek, hogy „megfelelő társadalmi ellenőrzés mellett, a választáson indulók esélyegyenlőségének biztosításával”.

Tudom, a tiltakozások végén szerepel: „amennyiben az MSZMP tulajdonosi, illetve lapgazdai funkciója megszűn-

ne, minden megyei napilap kiadóvállalat váljon önállóvá”. De mihez képest? Én szívesebben olvastam volna olyan reggélásokat, melyek a főponti — az MSZMP-tól való elszakadásban — csatlakoznak az ellenzéki állásfoglaláshoz, legföljebb leírják azt is, hogy valójában jobb ötletük az új tulajdonosra.

Persze, ha valaki MSZMP-tagként továbbra is azt szeretné, hogy ezek a lapok maradjanak a párté, akkor mondja ki nyíltan véleményét, tisztelni fogom következetességét, legföljebb nem értem egyet.

Végül. Nem értem miért vádolják a MUOSZ elnökségét, hogy megkérdésük nélkül döntött emberek sorsáról. Az elnökség csak „állást foglalt”, és ezt a jogot jó lenne akkor is megadni az első demokratikusan választott újságíró testületnek, ha véleménye ellenkezik a miénkkel.

Györffy Árpád

NDK-sok hivatásos segítője a sógoroknál...

„Aki pénzt kér ezért, az mocskos disznó”

A Magyarországról Ausztriába távozni akaró NDK-állampolgárok helyzete sokkal drámaibb, mint ahogy azt a hírek alapján gondolni lehetne. Nincs mindenkinek barátja, vagy ismerőse Magyarországon, aki segíthetne az átjutáshoz szükséges „kiskapu” megtalálásában. Minden kis információért nagyon hálásak, hát még ha „hivatásos segítővel” találkoznak. Bármiféle kockázatot vállalnak, hogy átjuthassanak — írja az APA osztrák hírgyűjtő munkatársa, aki egy napot együtt töltött egy osztrák „hivatásos segítővel”.

Az első helyszín egy soproni kemping. Semmi nem emlékeztet arra, hogy az emberek szabadságukat jöttek volna elöltetni itt. A sátrak jó részét látatlan hanyat-homlok menekülve hagyták hátra gazdáik: félig üres bőrönd, vastag kulcs-csomó, szétdobált élelmiszer mindenfelé. Mintegy 20 gazdátlan, DDR-jelzésű gépkocsi. Nagyobb részük roncs, és ingyenes alkatrészutánpótlást jelent a helyi „sakálók” számára: a kerekeket leszerelték, az ajtókat leemelték, és hiányzik a többi mozdítható alkatrész is. Az egyik Trabant kesztyűtartó-

jában megindító levélke: „Az utánfutó Reiner H. úr B.-ből. Kölcsönadta. Az is lehet, hogy visszaviszik az NDK-ba, vagy esetleg valaki magával viszi”. Az utánfutónak persze már se híre, se hamva. A gyerekek mindenesetre jókat játszanak az autókkal.

Az egyik nyomorúságos kis sátor előtt három fiatalember bizalmatlanul méregeti, ahogy közeledünk feljűk. Azt mondják, a Balatonnál voltak és most hazafelé igyekeznek. Az út persze egyáltalán nem Sopronon keresztül vezet! Társam, aki a menekülőket segíti, egyenesen rákérdez, és akkor már egyenes válasz érkezik: ha megoldható, természetesen átmennek. Mutatják az NDK-ban nyomott Ausztria-térképüket is — ezzel bizony még egy tősgyökeres osztrák is eltévedne. Hamar megállapodunk, hogy este nyolcra újból találkozunk, és addigra útra készen állnak. De csak ketten, mert a harmadiknak vissza kell térnie hazájába, hogy befejezze a szakmunkásképzőt.

Osztrák barátunk, aki segít a fiúkon — és persze sok más távozni óhajtón is — érthető mó-

don nem kívánja felfedni kilétét. Annyit azonban elárul, hogy nem pénzt teszi a „dolga”. Aki pénzt kér az ilyen segítségért, az „mocskos disznó”. 1956-ot, az akkori menekülési hullámot egészen közelről élte meg, s azóta egy cél vezérli: mindenkit átsegíteni, aki távozni akar. „A magyarok legfeljebb lecsuknak három napra. A negyedikén aztán folytatom” — teszi hozzá.

Következő helyszín: egy bár Sopron belvárosában. Itt találkozunk egy nyugatnémet úriemberrel, aki 21 éves NDK-s barátját szeretné átjuttatni. Az NDK viszonyokhoz képest a hölgy ugyancsak „jó házból való úrilány”: a szülők maszekok, saját tulajdonú házában laknak, amihez úszómedence is tartozik. Gyermeküket karácsonyra autóval lepték meg, hogy így bírják rá szokási szándéka megváltoztatására. Erőfeszítések azonban hiábavalók. És mit mondott anyuka és apuka? „Mit mondtak volna! Az én életemről van szó” — hangzik az öntudatos válasz.

Négyesben utazunk a határ közelébe, ahol egy 12 fős társaságba botlunk, akik szintén „odaáttra” igyekeznek. A nyu-

gatnémet úr gyorsan kapcsol: megkéri a társaságot, vigyék magukkal barátját. Azok ráállnak, s az NDK-s „kislánynak” már csak át kell öltöznie — induláskor nem számított ilyen gyorsaságra. Búcsúzkodásra nincs idő, mindenki siet.

Az autóban a nyugatnémet már nem tudja palástolni idegességét, és kirobban: „Tiszta örültség, ami itt lejátszódik”. Tiszta örültség — ismétli meg néhányszor, miközben a kocsi göröngyös földútra kanyarodik. A bokrok mögöl fiatalok méregetnek minket gyanúsán, de az újabb feladat előtt álló társam szájából felhangzik a jelszó és megnyugszanak. Csomagjaikat kénytelenek a kocsiban hagyni, s mielőtt megtudnák, hogy merre is kell menniük, még felírják azt az ausztriai címet, ahol megérkezésük után holmijaikat átvehetik.

Mire mindennel végünk, már fél kilenc, a „kempingező” fiúkkal pedig nyolc órára beszélünk meg a találkozót. Az osztrák nyugodtan mondja: biztos megvárunk. Ha pedig nem, akkor holnap úgyis találkozunk velük újra. Az NDK-ba biztos nem mennek vissza.

Betör(l)ünk az értékpapírral?

MNB-kötvény az Europiacon

A Magyar Nemzeti Bank 75 millió ECU értékben kötvényt bocsátott ki az Europiacon. Az értékpapírok forgalomba hozatalát a luxemburgi székhelyű Kredietbank SA Luxembourg urgeoise (KBL) szervezte meg. A kötvények lejáratát hét év, és a befektetőknek 9,62 százalékos hozamot ígérnek.

A Magyar Nemzeti Bank képviselője a kötvénykibocsátással kapcsolatban elmondotta: ez része az MNB új hitelfelvételi stratégiájának. A központi bank arra törekszik, hogy hosszabb futamidejű, kedvezőbb kamatozású külföldi forrásokhoz jusson és így széthúzza a kölcsönök lejáratát, javítsa a tartozások struktúráját. Ennek megfelelően már a múlt évben, s az idén még inkább növelik a külföldi kötvénykibocsátásokat. Ez a forma azért is kedvező, mert a kibocsátott kötvények kamata fix, míg a külföldről felvett hitelek az esetek többségében változó. Így az adósságtérhek ütemezése könnyebb. A kamatváltozás ugyanis egyik évről a másikra váratlanul több mint százmillió dollárral is megnövelheti az ország fizetési kötelezettségeit.

A múlt esztendőben az MNB 60 milliárd yen és 600 millió nyugatnémet márka értékben bocsátott ki kötvényeket. Az idén eddig két márka- és

egy yen-kötvényt hoztak forgalomba. Januárban és júniusban 200—200 millió nyugatnémet márka, márciusban pedig 300 millió yen értékű értékpapírt bocsátott ki a Magyar Nemzeti Bank. A közeljövőben újabb értékpapírokat is forgalomba hoznak, így a tervek szerint hamarosan egy schilling- és egy yen-kötvény jegyzését kezdhetik meg a külföldi tőkepiacon. Az MNB az idén 2,3 milliárd dollár értékű külföldi hitelt vesz fel, azért, hogy finanszírozni tudja a folyó fizetésimérleg-hiányát, a lejáró hitelek, illetve a meglévő kölcsönök kamatait. A 2,3 milliárd dolláros hitelből 8-900 millió dollárhoz kötvény-kibocsátással jut hozzá. Ez az összeg az eddigi forgalomba hozott és a tervezett kibocsátás révén ma már biztosítottnak látszik.

— Es jól jegyezzék meg: Mától kezdve füstjelek csak a »Sprayfűst« segítségével!